Rok V. Nr. 298. Sosnowiec, niedziela 16 listopada 1930 roku. Cena numeru 10 groszy.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr 8 te... 07, telefon re... telefon re... dru...
Konto... Warsza...

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 78, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 10, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

Zniszczone nadzieje rewizjonistyczne Niemiec.

Mocne słowa Tardieu przekreśliły plany Curtiusa.

BERLIN, 15. 11. Mowa francuskiego premjera Tardieu wygłoszona w izbie deputowanych wywołała w kołach rządowych prawdziwe osłupienie.

W urzędzie na Wilhelmstrasse, gdzie przypuszczano, że już dostatecznie propagandowo przygotowano ideę rewizji granic zwłaszcza za pośrednictwem uległych, niemieckiego pochodzenia korespondentów pism i agencyj amerykańskich, jak również przez osławione przemówienia publiczne Treviranusa — mowa francuskiego prezesa rady ministrów podziałała, jak strumień zimnej wody.

Niemieccy dyplomaci i mężowie stanu udowodnili jeszcze raz swą niezręczność i brak orjentacji, sądząc, że mogą już przystąpić do omawiania problemu rewizji. Rozczarowanie i oburzenie daje się wyczuć na każdym kroku.

Korespondent jednego z pism rozmawiał z wybitnym politykiem, posłem niemieckiej partji ludowej na temat expose Tardieu.

Polityk ów wyznał w toku dłuższej dyskusji, że wobec takiego stanowiska Francji cały, misternie ułożony przez gabinet Rzeszy plan polityki zagranicznej na najbliższą przyszłość ulec musi całkowitemu przekształceniu.

Na ostatniem poufnem posiedzeniu komisji spraw zagranicznych Reichstagu minister Curtius w ogólnych zarysach naszkicował etapy rozwoju przyszłej polityki zagranicznej, która przewidywała najpierw rewizję planu Younga, następnie uzyskanie swobody zbrojeń i wreszcie rewizję granic na wschodzie.

Curtius dał do zrozumienia, że w obecnej konstelacji politycznej w Europie polityka ta ma szanse realizacji.

Aż tu nagle Tardieu w mocnych słowach, jasno i niedwuznacznie oznajmia, że rewizja granic oznacza wojnę, a rozbrojenie Niemiec jest koniecznem następstwem podpisanego traktatu pokojowego.

— W tych warunkach — oświadczył rozmówca — otwiera się ponownie możliwość przesilenia rządowego, a przedewszystkiem zmiany na stanowisku ministra spraw zagranicznych.

Tardieu formalnie storpedował Curtiusa; jeżeli bowiem niemiecka partja ludowa wyciągnie z tej nieudanej ofensywy rewizjonistycznej konsekwencje i odwoła Curtiusa z gabinetu, nastąpi niechybnie taki zwrot w niemieckiej polityce zagranicznej, jakiego ani Francja ani inne państwa się nie spodziewają".

Wynurzenia te i tajemnicze pogróżki pod adresem Francji są bardzo znamienne. Mimo to należy uważać je za operetkowe gesty, chyba, że niemiecka ślepota polityczna jest nieuleczalna.

Zaprzeczenie ambasadora Skirmunta.

LONDYN, 15. 11. Najpoważniejszy dziennik angielski „Times" przyniósł wczoraj sensacyjną depeszę swego korespondenta, który z rzekomo miarodajnego źródła dowiedział się, że Polska byłaby gotowa wysłuchać życzliwie niemieckich argumentów w sprawie „kurytarza" gdańskiego, gdyby Niemcy poparły politykę porozumienia polsko-litewskiego w sprawie Kłajpedy.

Ambasador Skirmunt w liście swym stwierdza kategorycznie, że żadne miarodajne koła, ani żaden odpowiedzialny czynnik w Polsce po żadnym warunkiem nie zdecydowałby się do słuchania „niemieckich argumentów" w sprawie Pomorza i nie rozpocznie nigdy żadnych rozmów na ten temat.

Ś. † p.

JANUSZ SARNECKI

artysta i reżyser Teatru Miejskiego, żołnierz b. armji ochotniczej

po krótkich i ciężkich cierpieniach, zmarł opatrzony św. Sakramentami dn. 14 listopada b. r. w wieku lat 36.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 17 go listopada o g. dz. 9 rano w kościele parafjalnym, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz sosnowiecki.

Na smutne te obrzędy zapraszają Krewnych, Znajomych oraz Życzliwych

Matka, Rodzina i Koledzy.

Krwawe rozruchy w Rosji.

Artylerja bombarduje zbuntowane wsie. — Setki osób zabitych.

RYGA, 15. 11. Nad granicą łotewsko - sowiecką, w okolicach Ostrowa i Opoczki doszło do gwałtownych starć pomiędzy miejscowymi włośćjanami a komunistami.

W rejonie tym kilka wielkich wsi zbuntowało się, w związku z konfiskatą zboża i wprowadzeniem przymusowem kolektywizacji.

Wsie Jelino i Dubki zostały całkowicie zniszczone przez artylerję i pociągi pancerne, wiele innych wsi spalono. Wielu włośćjan rozstrzelano, a setki uwięziono.

Na terytorjum Łotwy od kilku dni słychać nieustającą kanonadę.

650.000 górnikom w Anglji grozi zaprzestanie pracy w kopalniach.

LONDYN, 15. 11. (PAT). Sekretarz federacji górników oświadczył, że jeśli rząd nie będzie interwenjował przed dniem 1-m grudnia rb., nieuniknione będzie zaprzestanie pracy w 16-tu rejonach węglowych, gdzie pracuje około 650 tysięcy górników i które produkują niemal dwie trzecie tonażu całego rejonu węglowego. Propozycje właścicieli przewidują zmniejszenie zarobków od 3 do 12 szylingów tygodniowo.

Rząd i właściciele zostali uprzedzeni, że bez względu na konsekwencje, praca w dniu 1 grudnia r. b. zostanie przerwana na wypadek zredukowania płac.

POCHÓD CZŁONKÓW FEDERACJI OBROŃCÓW OJCZYZNY.

WARSZAWA, 15. 11 .(wł.) Dziś w godzinach wieczorowych ulicami miasta Warszawy przeszedł pochód federacji obrońców Ojczyzny z plakatami, głoszącemi poparcie i głosowanie na listę nr. 1.

PAŃSTWOWA NAGRODA LITERACKA PODWYŻSZONA DO 20 TYS. ZŁ.

Nowa nagroda za książkę dla młodzieży.

WARSZAWA, 15. 11. (wł.) Jak się dowiadujemy, minister ośw. p. Czerwiński, na podstawie wniosku dyrektora dep. sztuki prof. Skoczylasa postanowił podwyższyć państwową nagrodę literacką, przyznawaną corocznie, z 15.000 na 20.000 złotych.

Równocześnie p. minister oświaty ustanowił nagrodę coroczną za książkę dla młodzieży w wysokości 10.000 zł.

Podwyższenie nagrody państwowej powitane będzie w kołach literackich z uznaniem.

OFICJALNY KOMUNIKAT o wyniku wyborów będzie ogłoszony w środę 18 bm.

WARSZAWA,15. 11. (wł.) Generalny komisarz wyborczy Giżycki polecił okręgowym komisjom wyborczym, by natychmiast po dokonaniu obliczeń powiadomiły państwowy komisarjat wyborczy o wynikach głosowania. Oficjalne komunikaty ukażą się dopiero w środę 18 bm.

25.000 CHORYCH NIE BĘDZIE GŁOSOWAĆ.

WARSZAWA, 15. 11. (wł.) Obliczono, że w obecnych wyborach udziału w głosowaniu nie weźmie 25 tys. wyborców, którzy znajdują się w szpitalach i różnych zakładach leczniczych. Nasza ordynacja wyborcza nie przewiduje lotnych urn wyborczych, które są stosowane w innych państwach. Podczas ostatnich wyborów w Niemczech, urządzono lotną komisję wyborczą, która objeżdżała szpitale i sanatorja.

40 PROCESÓW KARNYCH przeciwko b. posłom i senatorom.

WARSZAWA, 15. 11. (wł.) Urzędy prokuratorskie obliczyły, że w sądach okręgowych odbędzie się jeszcze około 40 procesów karnych, przeciwko byłym posłom i senatorom. Większość oskarżonych będzie odpowiadała z art. 129. 154 k. k., które głoszą o wystąpieniach antypaństwowych na wiecach i obrazie władz.

BROŃ I AMUNICJA u niemieckich działaczy na Śląsku.

KATOWICE, 15. 11. (PAT). Z polecenia władz sądowych w Lublińcu przeprowadzona została rewizja w mieszkaniu zarządcy tartaku hrabiego Donersmarka Ad. Blaszkiego i werkmistrza Pawła Kaaly oraz zarządcy materjałów, Gracy, podejrzanych o nielegalne posiadanie broni palnej. W czasie rewizji znaleziono w magazynie tartaku 2 karabiny wojskowe: jeden niemiecki i jeden belgijski, strzelbę myśliwską, zaś w mieszkaniu zarządcy tartaku Blaszkiego przerobiony karabin niemiecki, bagnet francuski i większą ilość naboi do karabinu niemieckiego oraz pistolet.

W związku z powyższem aresztowany został A. Blaszke i P. Kaala, których odstawiono do dyspozycji władz sądowych.

NIECNE ŻĄDANIA HAKATYSTYCZNEGO DZIENNIKA.

BERLIN, 15. 11. Ukazująca się w Opolu „Oberschlösische Tageszeitung" występuje z żądaniem represji przeciwko mniejszości polskiej w Niemczech. Dziennik domaga się wydania szeregu zarządzeń, skierowanych przeciwko ludności polskiej, zamieszkującej na Śląsku niemieckim, m. in. 1) utworzenia Grenzschutzu wzdłuż pogranicza polsko - niemieckiego, 2) ograniczenia szkół mniejszościowych polskich na Śląsku niemieckim, 3) zniesienia pruskiego rozporządzenia o szkołach mniejszościowych, 4) zaprowadzenia cenzury dla prasy, wydawanej w Niemczech, 5) skreślenia wszelkich zasiłków dla imprez, urządzanych przez instytucje polskie, 6) zniemczenia nazw miejscowości na Śląsku niemieckim, 7) utworzenia strefy granicznej, na której polakom nie wolno byłoby zamieszkiwać.

Co marsz. Piłsudski dał robotnikom.

— Kto dał robotnikowi „Ustawę o pracy“, uniezależniającą go raz na zawsze od wyzysku przedsiębiorcy?

— Marszałek Piłsudski.

— A „Sądy pracy“ najkapitalniejszą zdobycz klasy pracującej?

— Marszałek Piłsudski.

— A pod czyjemi rządami doszedł do skutku w przedsiębiorstwach państwowych — statut emerytalny?

— Marszałka Piłsudskiego.

— Co daje ten statut?

— Zabezpiecza byt robotnika na starość i w razie utraty zdolności do pracy, bądź — redukcji.

— Jak wyglądał stan zatrudnienia w przemyśle przed przewrotem majowym?

— Od r. 1922 do r. 1926 było zatrudnionych przeciętnie rocznie 707.144 robotników.

— A po przewrocie?

— 943.070 robotników.

— Co to oznacza?

— Że pod rządami marszałka Piłsudskiego 235.926 robotników więcej znajduje rocznie pracę, niż przed rokiem 1926.

— A jak zkolei przedstawia się liczba przepracowanych godzin?

— W roku 1925 było ich 875 miljonów, w roku 1926 — liczba ta jęła katastrofalnie spadać, a już w rok po przewrocie, bo w roku 1927 osiągnęła jeden miljard czterdzieści miljonów, a w roku 1929 wzrosła jeszcze o dalsze kilkadziesiąt miljonów i w porównaniu z r. 1925 wynosi więcej o dwieście siedemdziesiąt miljonów robotniko - godzin.

To wszystko zdobył robotnik wbrew piętrzącym się trudnościom, wbrew istniejącemu kryzysowi gospodarczemu i bezustannej walce, jaką rządy pomajowe toczyć muszą z partyjnictwem.

Wie o tem dziś dobrze każdy uświadomiony robotnik i dlatego nie da się zwabić zbankrutowanym i do cna zgranym obłudnikom partyjnym.

NOWA AFERA W MISJI HANDLOWEJ W RYDZE.

RYGA, 15. 11. Główny rzeczoznawca handlu włókienniczego Sagirow opuścił swoje stanowisko, przechodząc do szeregu uciekinierów z Sowietów, odmawiających powrotu do Moskwy.

Sagirow pracował w misji sowieckiej w Rydze w ciągu 4-ch lat, kierując sprzedażą materjałów włókienniczych sowieckich, w krajach bałtyckich i skandynawskich.

HURAGAN.

WILNO, 15. 11. Wczorajszy huragan, jaki przeciągnął nad całą ziemią wileńską, na terenie, województwa wileńskiego uszkodził ponad 100 linij telefonicznych i wiele zabudowań gospodarskich. Straty bardzo poważne.

PRZESILENIE GABINETOWE W BELGJI ZLIKWIDOWANE.

Jaspar zostaje na stanowisku premjera.

BRUKSELA, 15. 11. (PAT). — Po odbyciu narady z przywódcami stronnictw liberalnego i katolickiego premjer Jaspar przedstawił królowi sytuację polityczną. Król zaproponował Jasparowi pozostanie na stanowisku. Przesilenie rządowe zostało zlikwidowane. W łonie gabinetu nie zaszły żadne zmiany i obie izby będą mogły podjąć swe prace w nadchodzący wtorek.

ŁADNY KANDYDAT na POSŁA.

ŁUCK, 15. 11. (wł.) Wdrożone zostało oskarżenie przeciwko czołowemu kandydatowi listy endeckiej na okręg Łuck, Kurowickiemu, za popełnienie oszustw w spółdzielni rolniczej.

NOWY PREMJER JAPOŃSKI.

TOKIO, 15. 11. (wł.) Rada ministrów w Tokio powołała na stanowisko premjera rządu ministra spr. zagranicznych barona Szidehara.

Stan premjera japońskiego Hamaguaczego nie jest groźny.

Afera poborowa na Wołyniu

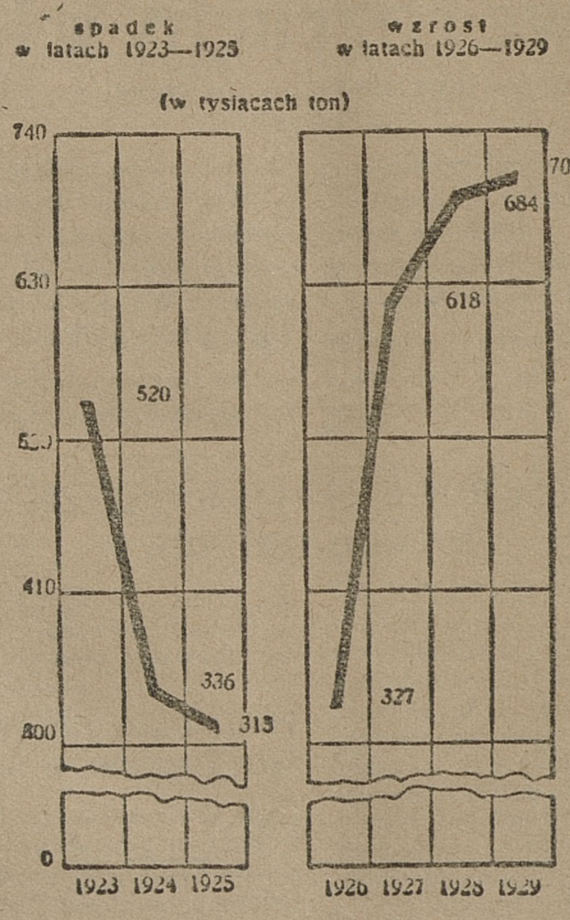
Aresztowanie lekarza, rabina i 16 poborowych.

RÓWNE, 15. 11. (wł.) Na terenie miast Równe, Łuck i Kowel wykryto wielką aferę poborową, w którą zamieszani byli lekarz wojskowy mjr. dr. Ceceniowski z Łucka, rabin Nojach Goldberg i w. in.

Dywizjon żandarmerji po przeprowadzeniu dokładnego śledztwa wydał nakaz aresztowania dr. Ceceniowskiego, Goldberga oraz 16 osób z pośród poborowych, zwolnionych bezprawnie z wojska.

Dalsze dochodzenie trwa. W aferę tę zamieszanych jest jeszcze szereg osób, do czasu jednak ukończenia śledztwa nazwiska winnych trzymane są w tajemnicy.

PRODUKCJA SUROWKI ŻELAZA

Zuchwałe rozbicie kasy w Warszawie.

w fabryce zapałek „Płomyk“ na Pelcowiźnie.

Od czasu zamachu na skarbiec banku polskiego w Częstochowie, które to włamanie organizował „król kasiarzy“ warszawskich, Stanisław Cichocki, zwany „Szpicbródką“ — w Warszawie nie zanotowano ani jednego rozbicia kasy.

Wszelkiemi włamaniami kierował zazwyczaj Cichocki. Po nieudałym zamachu w Częstochowie „Szpicbródka“ przez pewien czas ukrywał się, później go aresztowano i siedział w więzieniu, skąd zdołał umknąć, przebrany za fryzjera. Do tej pory nie wykryto miejsca, gdzie ukrywa się Cichocki.

Warszawscy kasiarze pozbawieni swego wodza, przez dłuższy czas nie wiedzieli co robić.

Wczoraj w nocy jednak dali znać o sobie.

Dokonali mianowicie włamania do biura fabryki zapałek „Płomyk“, mieszczącej się przy ul. Modlińskiej 26 na Pelcowiźnie.

W biurze, na parterze rozbili oni kasę pancerną. Dziurę wyborowali koło zamku.

W kasie znajdowało się 30.000 zł. gotówką, papiery wartościowe i akcje.

Złoczyńcy musieli przez dłuższy czas śledzić fabrykę i być poinformowani o wpływach. Wybrali właśnie dzień, kiedy w kasie były pieniądze, przeznaczone na sobotnią wypłatę robotnikom.

Czy kasiarze coś skradli narazie niewiadomo. Gdy bowiem pierwsza zauważyła włamanie woźna, p. Kosmowska, zaalarmowała ona dyrekcję, która znów wezwała policję.

Przed przybyciem władz nic nie ruszono.

Na miejsce przestępstwa przybyli przedstawiciele urzędu śledczego z psami policyjnemi.

Do południa trwało drobiazgowe dochodzenie na miejscu.

Policja przypuszcza, że może tu być ręka Cichockiego, który działał z ukrycia.

Nie jest wykluczone, że „Szpicbródka“ znalazł się w ciężkiej sytuacji finansowej i polecił swoim ludziom żeby mu dostarczyli pieniędzy.

Bardzo być może, że obecne włamanie pozwoli uchwycić nitkę, wiodącą do kryjówki sławnego włamywacza.

MIASTA DOMAGAJĄ SIĘ POŻYCZEK.

WARSZAWA, 15. 11. (wł.) Do banku gospodarstwa krajowego wpłynęły oferty z miast, w których zostały rozwiązane rady miejskie, z prośbą o pożyczki na zapłacenie terminowych zobowiązań i weksli, wystawionych przez byłe rady miejskie.

Znów 3 więźniów usiłowało uciec

z więzienia częstochowskiego

CZĘSTOCHOWA, 15.11. (PAT) Trzech więźniów usiłowało dokonać ucieczki z więzienia śledczego. Sterroryzowawszy swoich współtowarzyszy, wybili w suficie otwór, umożliwiający wydostanie się na niestrzeżony strych. Władze więzienne interwenjowały w samą porę. Wśród niefortunnych uciekinierów znajdował się znany warszawski złodziej kolejowy Stefan Żukowski.

Na kogo?—Tylko na listę Nr. 1.

Dziś wszyscy do urny wyborczej! Chwila ważnej dziejowej decyzji. Przed nami do rozstrzygnięcia od wieków trapiące Polskę zagadnienie ustrojowe: stosunku i zakresu władzy wykonawczej i ustawodawczej. A skoro to zagadnienie od tak dawna zaprząta nasze życie polityczne, skoro nie umiano go rozwiązać w czasach przedrozbiorowych — i trzeba było tę niemoc narodu opłacić upokorzeniem niewoli, i skoro ta sama sprawa odżyła z całą gwałtownością i dzisiaj, dostateczny to znak, że najwyższy interes państwa, bo jego całość i wolność, wymaga od nas koniecznego rozstrzygnięcia. I dlatego właśnie, że mamy rozwiązać najistotniejszy problemat państwowy, nie wolno do obecnych wyborów ustosunkować się według dawnej miary.

Chciejmyż, na miły Bóg, zrozumieć, że nie o te drobiazgi dzisiaj chodzi. Nie bądźmy, jako owad nędzny, co nie mogąc objąć całej postaci człowieka, sądzi go wedle skrawka widzianej podeszwy. I dlatego chciałoby się wołać tysiącem ust:

— **Narodzie polski, otrząśnij z siebie agitacyjne kłamstwo partyjników wszelakich, odrzuć te drobiazgi i jarmarczną reklamę, bo niema przed Tobą innej i pilniejszej sprawy, niż naprawa Rzeczypospolitej!**

I pamiętajmy, że jeżeli w dniu wyborów źle spełnimy swój obowiązek wobec państwa, jeżeli nie dla państwa, ale dla partyjnych interesów i haseł wybory przeprowadzimy, spotka nas klątwa przyszłych pokoleń i potępiający wyrok historji.

Więc komu mamy powierzyć i w czyje ręce oddać dzieło naprawy państwowej? Czy endecji?

Chyba na zgubę państwu, bo jest to partja — właśnie ducha państwowego pozbawiona, partja wyrosła z niewoli i przez niewolę zdegenerowana: partja lokajstwa i ugody z zaborcami, partja, która się nigdy nie zdobyła na odruch protestu wobec zaborców, ale która urządziła pierwszy zamach na swój własny prawowity rząd (styczeń 1919 r.), która wydała z siebie zabójcę prezydenta Narutowicza i nawoływała do modłów za Niewiadomskiego „wszystkich wiernych i wdzięcznych jego idei".

„Kurjer Zachodni" z dn. 6 listopada 1930 r. Nr. 256, nazywa Niewiadomskiego „stuprocentowym patrjotą" (tak!) Jakże wygląda ich niżej procentowy patrjotyzm, jeżeli ten najdoskonalszy przybiera tak potworne, tak ohydne formy?

Zwyrodniały to zaiste patrjotyzm, któryby należało gorącem żelazem w y p a l i ć, aby nie deprawował zdrowego instynktu narodu. I dlatego w zdrowej i twórczej pracy nad budową Rzplitej miejsca dla tej partji niema! Więc komu?

Czy centrolew będzie budowniczym? Ależ to szaleństwo! Do pracy budowania trzeba mieć nietylko program ale i zgodnych wykonawców.

A jakiż to wspólny program mieć może Witos i stronnictwo chłopskie, N. P. R. i Wyzwolenie i P. P. S. z nimi wszystkimi razem? I jakaż to zgoda tę zacną kompanję ożywia? Tych ludzi, którzy jeszcze niedawno jak kundle się żarli, szargali swoją cześć, nazwiska po rynsztokach włóczyli i nie było takiej kalumnji i oskarżenia, któregoby sobie przedtem w oczy nie rzucili, a dziś w „braterstwie broni" w walce z rządem złączonych?

Zgoda tej zgrai z nienawiści wyrosła, ale nienawiścią można niszczyć tylko, pozytywnie budować się nie da. Wilki — które chcą owiec pilnować, bo takie sami sobie wystawili świadectwo: 16 maja 1926 r. P. P. S. podejmuje uchwałę następującą:

„**Złodzieje grosza publicznego, piastujący urzędy państwowe, a zwłaszcza byli ministrowie Kucharski, Witos, Kiernik, Osiecki, Zdziechowski, Korfanty, Moszczeński mają być doraźnie ukarani**", a 23 maja tegoż roku zapadła inna i jednogłośna rezolucja: „**Rada naczelna P. S. L. wyzwolenie wzywa rząd, aby twardą ręką pociągnął do odpowiedzialności karnej tych wszystkich, którzy żerowali na skarbie państwa, nie osłaniając takich osobników, jak Witos, Kiernik, Osiecki, Korfanty, Kucharski, Szydłowski, Bryl i inni**".

Uchwały te nigdy nie były cofnięte, więc jakże nazywać się może spółka zawarta z ludźmi, których się piętnowało mianem złodziei?!?

I dlatego, jak się dziś widzi tych wszystkich ludzi w „serdecznej" idących przyjaźni, zaiste trudno zdecydować, czy dla tej wysoce niemoralnej spółki żywić należy więcej obrzydzenia czy pogardy?

———

Nie tędy więc droga naprawy i nie tym ludziom powierzymy losy Ojczyzny. Widzieliśmy ich zresztą przy pracy państwowej do maja 1926 r. Czy chcemy do tych stosunków powrotu? Karuzeli gabinetów? Chaosu? Bezrobocia? Drożyzny? Dziurawych i deficytowych budżetów?

Nie! Na Boga, nie!

Czyż więc namyślać się trzeba, że jedynie słuszną drogę wskazuje ten, kto stał się symbolem odrodzonej ojczyzny — marszałek Józef Piłsudski?

Ten, kto trud budowania najcięższy wziął na swoje barki, kto życie złożył na całopalenie ojczyźnie, kto w najcięższych chwilach był dla całego narodu ostoją i podporą; ten, którego nazwisko zrosło się z dziejami odrodzonego państwa i samo historją się stało, wreszcie ten, kto miał odwagę rzucić w twarz panoszącemu się złu sejmowładztwa twarde słowa prawdy i uderzyć w sumienie narodu nakazem poprawy; i wreszcie ten, który nas nigdy nie zawiódł. Za nim pójdziemy. Za listą, którą On swojem nazwiskiem otwiera, za listą Nr. 1.

Pójdziemy po zwycięstwo Polski nad sobą samą, nad błędami przeszłości, które jak kłoda legły wpoprzek jej rozwoju.

Do szeregu więc wszyscy — po zwycięstwo!

Ika.

Masowe aresztowania w komunizujących związkach zawodowych w Warszawie.

Aresztowano 248 osób. — Skonfiskowano moc komunistycznej bibuły. — Związki opieczętowano.

Jak to już donosiliśmy, warszawskie władze bezpieczeństwa dokonały całego szeregu rewizyj i aresztowań wśród działaczy i agitatorów komunistycznych, którzy znowu w ostatnich czasach ujawnili bardzo ożywioną działalność.

Do wiadomości policji doszło, że w całym szeregu lokali, należących do związków komunistycznych, czy komunizujących, mają się odbyć zebrania instruktorskie dla

agitatorów komunistycznych

Około godz. 9-tej wiecz. wywiadowcy policji śledczej wkroczyli do lokalu związku żydowskiej służby domowej przy ul. Szczęśliwej nr. 11 gdzie również mieści się związek tapicerów, tokarzy i stolarzy. Zastano tam 132 osoby, wśród których zaledwie 10 proc. rzeczywistych członków związku, reszta zaś byli to agitatorzy komunistyczni, którzy korzystali jedynie z gościny związku w czasie zebrania agitacyjnego. Przy rewizji znaleziono wiele materjału agitacyjnego, ulotki, druki propagandowe, a także notatki i szyfry. Wszystkie osoby, które policja zastała na zebraniu, zostały aresztowane i osadzone w aresztach

urzędu śledczego.

Następnie dokonano rewizji w związku zawod. robotników przemysłu drzewnego przy ul. Chłodnej nr. 10, gdzie w czasie zebrania organizacyjnego zastano 13 osób, które również osadzono w areszcie. W czasie rewizji znaleziono moc literatury o treści antypaństwowej.

Dokonano następnie rewizji i aresztowań w lokalu związku PPS lewicy przy ul. Żelaznej nr. 75, gdzie zastano 5 osób. Skonfiskowano również znaczną ilość

literatury komunistycznej.

Dalej policja wkroczyła do zw. zawod. pracowników tramwajowych m. Warszawy, podlegającego wpływom komunistycznym, przy ul. Leszno 27. Tam w czasie zebrania zastano 56 osób, które aresztowano. Rewizja dała bardzo obfite wyniki w postaci druków i ulotek komunistycznych.

W dalszym ciągu weszła policja do lokalu zw. zawod. pracowników przem. budowlanego przy ul. Wolskiej nr. 6, gdzie aresztowano 5 osób. Znaleziono również wiele

odezw komunistycznych

Ostatnia rewizja przeprowadzona została w zw. zawod. malarzy żydowskich przy ul. Wołyńskiej nr. 19 gdzie znaleziono szablony do malowania na murach haseł komunistycznych, oraz znaczną ilość druków o treści antypaństwowej. Aresztowano tam 37 osób.

Ogółem policja przytrzymała i osadziła w aresztach urzędu śledczego 248 osób. Wszystkie wymienione związki zostały opieczętowane, skonfiskowane druki i materjały agitacyjne przewiezione samochodem ciężarowym do biur

urzędu śledczego.

Aresztowania te przyczynią się niewątpliwie do zapewnienia spokoju i porządku w stolicy w dniu wyborów, wśród aresztowanych bowiem jest wielu wybitnych, poszukiwanych przez władze sądowo-śledcze, agitatorów i działaczy wywrotowych.

Kapitał amerykański u wrót Polski

Pomyślne rokowania z Fordem i Durhamem.

Do Polski przybył prezes wielkiej amerykańskiej firmy inwestycyjnej „Mac Donald Ingeeniering Comp." p. R. Durham, który zainteresował się możliwościami inwestycyjnemi w Polsce i w tym celu założył specjalne towarzystwo pod nazwą „Mac Donald Baltic Corporation".

Prezes Durham prowadzi obecnie rokowania z rządem polskim w sprawie budowy sieci elewatorów zbożowych. Rokowania te mają przebieg pomyślny.

Plan budowy przewiduje inwestycje na ogólną sumę w wysokości 30 miljonów dolarów. Kredyty na finansowanie tych inwestycyj dostarczyć ma wspomniana firma amerykańska.

Równocześnie toczą się rokowania przedstawicieli fabryk samochodowych Forda z rządem polskim w sprawie założenia w Gdyni fabryki montażowej samochodów Forda.

I te rokowania dobiegają pomyślnego końca. Ford zobowiązuje się zatrudniać siły kierownicze i wykonawcze wyłącznie polskie. Niewyjaśnionym punktem projektu umowy są dotychczas sprawy pewnych ulg celnych i podatkowych.

Sądy skazały 17 posłów, a uwolniły jednego.

Dotychczas odbyły się rozprawy sądowe 18 posłów. Z tych jeden został uniewinniony, a 17 skazanych wyrokiem sądów na karę w różnych rozmiarach i tak: dwuch b. posłów skazano tylko na kary pieniężne, dwuch po dwa tygodnie aresztu, trzech po trzy miesiące więzienia, dwuch po 4 miesiące więzienia, jeden 6 miesięcy więzienia, 5 po jednym roku więzienia, dwuch po 6 lat więzienia z pozbawieniem praw.

Jednym z tych najciężej zasądzonych jest b. poseł Dworczanin, przeciw aresztowaniu którego protestował marsz. Daszyński i wystosował w jego obronie pismo do ministra Cara.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Listopad 16 Niedziela	Dziś: Edmunda
	Jutro: Grzegorza
	Wschód słońca: 6.58
	Zachód „ 15.45

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela, 16 listopada.

10.15. Naboż. z Katedry poznańskiej. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.15. Poranek symf. z Filh. Warsz. 14.00. Pogadanka o sprawach prawniczych. 14.20. Muzyka. 14.3. Nawozy sztuczne — produkcja i konsumcja. 14.50. Muzyka. 15.00. Bieżące zagadnienia rolnictwa polskiego. 15.30. Muzyka. 15.35. PAT. o przebiegu wyborów 15.40. Program dla dzieci 16.00. Skrzynka pocztowa. 16.20. Muzyka z płyt gramof. 16.40. Rola Ziemi Czerwieńskiej w polskim dorobku kulturalnym. 16.55. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Wiad. przyj. i pożyt. 17.30 Pat. o przebiegu wyborów. 17.40. Koncert R. O. P. P. 19.00. Rozmaitości. 19.25. Feljeton p. t. Kult zła. 19.40. Pat. o przebiegu wyborów. 20.00. Słuchowisko Sygnał z Marsa. W przerwie progr. na dzień nast. 20.30. Koncert popul. 21.10 Kwadrans lit. Ślub po amerykańsku. 21.25. PAT. o przebiegu wyborów. 21.30 D. c. koncertu 22.00. Feljeton p. t. Spotkanie myśli głębokich. 22.15. Koncert altowisty. 22.35. PAT. o przebiegu wyborów 22.50. Kom. meteor., polic. sport. 23.00 PAT. o wynikach wyborów. 23.05 Muzyka tan. Od 24.00 do 5.00. Pat. o wynikach wyborów.

WARSZAWA.

Poniedziałek, 17 listopada.

Od godz. 8-ej do 11.30. PAT. o przebiegu wyborów. 11.40. Przegląd prasy kraj. PAT. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteor. Od godz. 12.30. do 15-ej PAT. o przebiegu wyborów. 15.05. Kom. gospod. 15.25. Przegląd kom. 15.50. Lekcja jęz. franc. 16.15. Program dla dzieci 16.45. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Polemiki i kłótnie rzymsk. lit. 17.45. Muzyka lekka. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Skrzynka poczt. roln. 19.25. Muzyka z płyt gramof. 19.35. Pras. dziennik radj. 19.55. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Wśród książek. 20.15. Omówienie koncertu międzynarodowego. 20.30. Koncert międzynard. z Pragi. W przerwie program na dzień nast. 22.00. Feljeton p. t. Dyliżansem przez Polskę. 22.15. Muzyka z płyt gramof. 22.50. Kom. meteor., polic., sportowy. 23.00. Muzyka taneczna z restaur. „Polonia".

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś w niedzielę, dn. 16 b. m. o godz. 4-tej pop. Doskonała komedja znanej spółki autorskiej francuskiej G. Berr'a i L. Vernuell'a p. t. „Panna Flute". Ceny miejsc popularne.

Wieczorem o godz. 8.15 „Damy i Huzary" kom. w 3-ch aktach Al. hr. Fredry.

Poniedziałek teatr nieczynny.

Wtorek dn. 18 bm. w Będzinie w sali kina „Corso" o godz. 4-ej pop. przedstawienie dla młodzieży szkolnej „Damy i Huzary.

Środa dn. 19 bm. w Dąbrowie w sali kina „Kometa" o godz. 4-ej przedstawienie dla młodzieży szkolnej „Damy i Huzary".

Z Kielc.

(k) Nadzwyczajny zjazd felczerów członków kieleckiego oddziału, odbędzie się we wtorek 18 b. m. w Kielcach w sali przy ul. Rynek 19, o godzinie 6 wieczorem w pierwszym terminie, o godzinie 7 wiecz. w drugim terminie, bez względu na ilość członków.

Porządek obrad jest następujący: zagajenie, wybór przewodniczącego zebrania, sprawozdanie z działalności zarządu, sprawozdanie kasowe, fabrykacja świeżych felczerów, koleżeński sąd nad kol. Binenstokiem, wybór nowego zarządu i komisji rewizyjnej, wolne wnioski.

(k) Z karty żałobnej. Dnia 13 b. m. o godz. 5.15 popołudniu w gimnazjum im. św. St. Kostki w Kielcach podczas akademji ku czci Patrona szkoły, nagle zasłabł profesor Franciszek Bojarski, nauczyciel geografji i przyrody.

Wezwany z kasy chorych lekarz stwierdził anewryzm serca; pomimo zastosowania energicznych środków lekarskich zgon nastąpił bardzo szybko.

Zmarły profesor liczył 53 lata. Przez kilkotygodniowy zaledwie pobyt w gimnazjum wykazał wielką zacność charakteru, dużą pracowitość, duże doświadczenie pedagogiczne i wielki takt; był katolikiem z przekonania i czynu. To też Jego niespodziewany zgon bardzo zasmucił dyrekcję szkoły, grono kolegów i młodzież.

Cześć Jego pamięci!

Ostrzegawczy głos kapłana.

Nie wolno dopuścić do zwycięstwa czwórki.

W dniu 13 listopada r. b. o godz. 19 w sali chrześćjańskiej demokracji przy ul. Kredytowej 14 w Warszawie ks. Gąsiorowski oświadczył co następuje:

Chrześćjańska demokracja nie idzie do wyborów z hasłami teroru i nienawiści dlatego, że uznaje, iż

rząd ten wiele dobrego zdziałał.

Endecja nie chciała dlatego chadecji przyjąć do bloku, ponieważ idzie z hasłem jedynie negacji,

niezdolna sama nie stworzyć.

Dobrzy chrześćjanie winni sobie przypomnieć, jak rządziła endecja przed majem 1926 r., kiedy to

Polska była o krok od przepaści bolszewickiej.

Dlatego musimy się starać, by nie dopuścić do zwycięstwa 4, gdyż endecy nie umieją rządzić, a tylko lizać po łapach carskich pachołków.

Stan bezrobocia w Zagłębiu.

Znaczne ożywienie w kopalniach węgla.

Ogólny stan bezrobocia na terenie Zagłębia wynosi obecnie 13.096 osób.

W porównaniu do ubiegłego tygodnia bezrobocie zwiększyło się o 15 osób. Przy robotach publicznych zatrudnionych jest 3.288 osób, z liczby tej 1.500 bezrobotnych zatrudnia powiat będziński, 1.324 pow. zawiercki, 464 pow. olkuski.

Częściowo zatrudnionych jest na terenie Zagłębia 10.725 osób, z czego na 3 dni w tygodniu 5.184 osoby, 4 dni 5.503, 5 dni 38 osób.

W okresie od 27 października do 2 listopada wypłacono bezrobotnym 4.723 zasiłków.

W ostatnim tygodniu z robót publicznych prowadzonych na terenie Zagłębia, wskutek kończącego się okresu budowlanego, zwolniono 236 robotników, z których 221 znalazło zatrudnienie w miejscowych kopalniach węgla.

Według danych, kopalnie węgla w najbliższych dniach zamierzają przyjąć jeszcze większą ilość robotników i zwiększyć ilość dni pracy w tygodniu.

Rabin Hager wzywa żydów do głosowania na listę nr. 1.

W synagodze miejskiej w Sosnowcu odbyło się uroczyste nabożeństwo, odprawione z okazji święta narodowego, odzyskania niepodległości. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele szeregu organizacyj i instytucyj żydowskich oraz liczne tłumy wiernych.

W czasie nabożeństwa piękne przemówienie wygłosił rabin Hager.

Dostojny ten mąż należy do jednych z najlepszych mówców żydowskich. Nic też dziwnego, że licznie zebrani wierni, z zapartym tchem, słuchali jego przemówienia, w którem scharakteryzował całą martyrologję Polski pod jarzmem najeźdźców, przechodząc następnie do czasów ostatnich. Charakteryzując pracę i wysiłki marszałka Piłsudskiego nad odbudową Ojczyzny mówca przytoczył szereg porównań ze świętej biblji, a w końcu zwrócił się z gorącym apelem do wiernych, by nikogo nie zabrakło przy obecnych wyborach, gdyż obowiązkiem każdego żyda jest poprzeć pracę budowniczego Polski — marszałka Piłsudskiego i jego rząd.

Straszny wypadek na kolonji Koszelew pod Będzinem.

Wściekły pies wpadł do klasy w czasie lekcji. — Dziewięcioro dzieci i nauczycielka pogryzione przez wściekłą bestję.

Onegdaj popołudniu mieszkańcy kolonji Koszelew pod Będzinem zostali zaalarmowani o niezwykłym wypadku pokąsania dzieci przez psa wściekłego

w szkole powszechnej Nr. 5 na Koszelewie.

Wściekły pies dostał się niespostrzeżenie w czasie lekcji do klasy, w której znajdowało się wówczas 52 dzieci.

Dziatwa, na widok wściekłego psa, poczęła się ratować ucieczką, cisnąc się gromadnie

do drzwi.

Za chwilę dał się słyszeć krzyk dzieci, których wściekła bestja poczęła gryźć po rękach i nogach.

Następnie pies wybiegł z klasy na ulicę i wpadł do mieszkania p. Fornalskich (Staszica 6), gdzie pokąsał znów w rękę i nogę 6-letnią

Anielę Fornalską.

O wypadku zawiadomiono miejskiego lekarza w Będzinie dr. Wasserwajga, który stwierdził pokąsanie rąk i nóg u 8 dzieci i u nauczycielki p. Heleny Sabałowej, zam. przy ul. Górniczej Nr. 2.

Nazwiska pokąsanych dzieci są: **Mieczysław Niemiec**, lat 9, Ksawerowska 2, **Krysia Derejewna**, lat 12, Paryska 8, **Roman Głonek**, lat 10, Ksawerowska 22, **Zdzisław Rubiński**, lat 8, Mydlice 15. **Kazia Kowalska**, lat 12, Mydlice 25, **Krysia Gawłówna**, lat 11, Okrzei, **Józef Zawada**, lat 9, Koszelew 11, **Jadzia Wróblówna**, lat 8, Ksawerowska 22.

Pokąsane dzieci, po udzieleniu im pomocy lekarskiej przez lekarza miejskiego, odesłano do domu.

Dzięki szybkiej pomocy lekarskiej stan zdrowia dzieci

jest dobry.

Psa wściekłego zdołano zauważyć dopiero w godzinę po wypadku na moście kolejowym obok ul. Kołłątaja w Będzinie, gdzie go zastrzelono.

(k) **Nie pomogły usta, strzelił z rewolweru.** Onegdaj właściciel piekarni przy ulicy Starowarszawskiej p. Wójcikiewicz wszczął sprzeczkę z p. Marońskim, ojcem szofera.

Jaka była treść sprzeczki trudno w tej chwili ustalić.

Po ostrej wymianie słów, Wójcikiewicz wydobył rewolwer i strzelił do Marońskiego, raniąc go w lewą nogę, w okolice kolana.

Rannego Marońskiego przewieziono do szpitala św. Aleksandra, zaś Wójcikiewicza osadzono w areszcie.

(k) **Nagły skon podpalaczki.** Dnia 10 b. m. nieznana żydówka podpaliła w Ostrowcu stodołę i dom mieszkalny Jędrzejowskiego i Koziarza Jana. Podpalaczkę zatrzymano. Badana podała, iż nazywa się Pfefer Rywka, dalszych wyjaśnień odmówiła. Rzekomą Pfefer osadzono w areszcie, gdzie po upływie 4 godzin zmarła. Przeprowadzona sekcja zwłok wykazała, że śmierć nastąpiła wskutek wady serca.

(k) **Podziękowanie.** Zarząd zrzeszenia rodzicielskiego przy gimnazjum im. M. Reja w Kielcach składa tą drogą gorące podziękowanie tym wszystkim osobom ,które czy to wzięciem udziału w zabawie w dn. 8.11 r. b., czy pracą nad jej zorganizowaniem, czy wreszcie pomocą podczas zabawy przyczyniły się do nadspodziewanie pomyślnych wyników tej imprezy, w szczególności p. wojewodzie,p. wicewojewodzie, dr.A. Kroeblowi, p. prezesowi Sosnowskiemu, p. staroście Boryssowiczowi, p. dyrektorowi Kozarskiemu oraz gronu profesorskiemu, które zaakceptowało solidaryzowanie się z zrzeszeniem rodzicielskiem przez przybycie na zabawę jesienną w pełnym komplecie.

Sprawozdanie finansowe z zabawy przedstawia się następująco: ogólny dochód 2813.40 zł., wydatki zł. 1245.67, czysty zysk zł. 1567.73.

(k) **Dramat miłosny.** Dnia 13 b. m. we wsi Grzybów, gm. Małkowice, pow. opatowskiego Grabowski Stanisław, lat 20 w zamiarze zabójstwa postrzelił Nowak Janinę, lat 18, poczem popełnił samobójstwo przez zastrzelenie się. Tłem wypadku zawód miłosny odmowa Nowakówny zaślubienia Grabowskiego.

Z Sosnowca

(s) **Choroby zakaźne w mieście.** W ub. tygodniu zanotowano następujące przypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne.

Na dur brzuszny zachorowało 3 osoby, płonicę 5, błonicę 2, różę 1, odrę 3, krztusiec 8, gruźlicę płuc 2, i zmarły 2.

Odkażono pozatem 3 mieszkania, odwszono 16 osób w zakładzie dezynfekcyjnym.

(s) **Dni przeciwgruźlicze.** Z inicjatywy polskiego związku przeciwgruźliczego, znajdującego się pod protektoratem prezydenta Rzeczypospolitej, od roku 1926 przeprowadza się w całym kraju kampanję t. zw. „dni przeciwgruźliczych" w czasie od 1 grudnia do 10 stycznia.

W celu zorganizowania na terenie miasta Sosnowca komitetu „dni przeciwgruźliczych", odbędzie się zebranie, w sali rady miejskiej, przy ul. Warszawskiej nr. 6, w środe dnia 19 b. m. o godzinie 8 wiecz.

(s) **25 drużyna harcerska** urządza w dniu 16 b. m. o godzinie 7 wieczorem przedstawienie p. t. „Nasze Dole", w sali domu katolickiego, przy ul. Przezydenta Mościckiego w Sosnowcu.

(s) **Towarzystwo opieki pozaszkolnej nad młodzieżą** w Sosnowcu urządza w dniu 16 b. m., t. j. w niedzielę, w sali kina „Zagłębie", o godzinie 11.30 rano, poranek dla młodzieży i starszych, z następującym programem: 1) Film 12 akt. p. t. „Małżeństwo na złość", 2) film „Tygodnik aktualny", 3) film Wesołe komedje.

(s) **Zamknięcie 3 drukarni.** W związku z przeprowadzeniem inspekcyj drukarni w Zagłębiu, wczoraj starościńska komisja hygjeniczno - sanitarna poleciła zamknąć drukarnie: „Praca" mieszcząca się przy ul. Kołłątaja Nr. 10, „Grafowit", Modrzejowska 18, i „Radio", 1-go Maja".

(s) **Z targowicy sosnowieckiej.** W ub. tygodniu t. j. od dn. 10 do 15 b. m., spędzono na targowicę w Sosnowcu 189 szt. trzody chlewnej.

Płacono za 1 kg. żywej wagi od zł. 1.50 do zł. 2.15. Tendencja spokojna.

(s) **Repertuar kin.** Kino „Zagłębie": „Lotnik". „Palace": „Ostatnia kompanja". „Wawel": „W pogoni za djamentem". „Momus": „Arka Noego".

Z Czeladzi.

(c) **Tajemnica śmierci wyjaśniona.** Wczoraj donosiliśmy o tajemniczym zgonie Ireny Gajdkównej, l. 20, zam. przy ul. Mysłowickiej nr. 6. Przeprowadzona sekcja zwłok wykazała, że Gajdkówna otruła się.

Przyczyną samobójstwa był zawód miłosny.

(c) **Repertuar kin.** Kino „Czary": „Trędowata", na scenie Lubicz i Rem Korszówna.

Z Zawiercia.

(s) Akademja dla młodzieży szkolnej. Celem uczczenia 12-letniej rocznicy odzyskania niepodległości i 10-lecia zwycięskiego zakończenia wojny z bolszewikami, samorząd uczniów kl. 7-ej gimnazjum męskiego w Zawierciu urządził w dniu 11 listopada b. r. uroczystą akademję. Na program złożyły się: przemówienie okolicznościowe, wygłoszone przez przyjaciela młodzieży i wychowawcę, a zarazem inicjatora wieczoru p. prof. E. Pytlarza, dalej nastąpiła solowa gra skrzypcowa i tercet skrzypcowy oraz odpowiednie deklamacje. Uczeń A. Leszczyński występem swoim w grze na skrzypcach dowiódł, że talent jego rokuje w przyszłości wielkie nadzieje. Deklamacje ucznia E. Lernera i innych podobały się ogólnie.

W drugiej części wieczoru wystawiono inscenizowaną nowelę St. Żeromskiego p. t. „Echa leśnie", w której szczególnie uczeń J. Słowikowski, w roli generała Rozłuckiego wybił się na plan pierwszy.

Sala wypełniona była po brzegi przez miejscową inteligencję i przez młodzież gimn. męskiego, żeńskiego i seminarjum naucz. Nadto wszystkie miejsca na galerji i parterze zajęła młodzież ze szkół powszechnych.

Czysty dochód z akademji przeznaczono na „Odpowiedź Treviranusowi" i fundusz wycieczkowy dla niezamożnych uczniów - kolegów.

Wł. S. P.

Pilicy.

(p) Pilica w dzień – listopada. Pilica, jako jedno ze starych miasteczek polskich, wyjątkowo uroczyście obchodziła rocznicę odzyskania niepodległości i odparcia najazdu bolszewików.

Wieczorem w przeddzień rocznicy okna domów rzęsiście były iluminowane, przyozdobione godłami narodowemi, przyczem na uwagę zasługiwała wystawa firmy „Singer".

W ub. wtorek rano wszystkie organizacje i przedstawiciele władz, oraz urzędów, zebrali się na uroczystem nabożeństwie, poczem uformowany pochód z orkiestrą ustawił się na rynku, w liczbie kilku tysięcy, gdzie przemówił p. Jeleń, kier. szkoły, oraz por. Wilczyński.

Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Rzeczypospolitej, p. prezydenta Mościckiego i marszałka Piłsudskiego.

Wieczorem tegoż dnia za staraniem P. O. W., oraz kmdt. policji odbyło się przedstawienie „Mazepy".

Reżyserja sztuki spoczywała w ręku kmdt. p. p. H. Czyżewskiego.

H. P.

Z Olkusza.

(ol) Dziesięciolecie odparcia najazdu Rosji Sowieckiej w Kluczach. W cementowni „Klucze" zawiązał się komitet obchodu dziesięciolecia odparcia najazdu bolszewickiego, z inż. Mogensenem na czele. Uroczystości w związku z powyższą rocznicą miały przebieg następujący.

W dniu 10 b. m. o godz. 6 wiecz. odbył się pochód, z udziałem orkiestry i straży ogniowej.

W dniu 11 b. m o godz. 6 wiecz. zbiórka dzieci szkolnych i pochód z orkiestrą do sali fabrycznej, gdzie odbyła się akademja z następującym programem: koncert orkiestry strażackiej, obraz sceniczny, monologi, wiersze okolicznościowe, śpiewy chóralne i dwa przemówienia, zakończone wzniesieniem okrzyków na cześć Niepodległej Rzeczypospolitej i jej wodza marszałka Piłsudskiego.

Z dobrowolnych ofiar na rzecz funduszu budowy łodzi podwodnej „Odpowiedź Trewiranusowi" zebrano zł. 50, które przesłano powiat. komitetowi w Olkuszu.

(ol) Przypomnienie. W związku z wyborami w dniu 16 b. m. przypominamy, że wyborcy m. Olkusza z nazwiskami od lit A. do lit. J. włącz. winni głosować w lokalu powsz. szkoły żeńskiej przy ul. Sławkowskiej (obwód wyborczy Nr. 26), wyborcy z nazwiskami od lit. K. do lit. P. wł. — w lokalu szkoły pow. przy ul. Górniczej (obwód wyb. Nr. 27 i wyborcy z nazwiskami od lit R. do Ż. wł. — w lokalu państw. gimnaz-

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy w dniu 10 b.m. wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi w odprowadzeniu na wieczny spoczynek drogich nam zwłok

ś. p. Jana Cyplińskiego

a w szczególności: Księżom prałatowi Fr. Pędzichowi i wikaremu Piekielińskiemu, Zarządowi Zw. Obywateli oraz Zarz. Kółka Rolniczego na Pogoni, składa tą drogą staropolskie „Bóg Zapłać"

Żona z córeczkami i rodzina.

Wzruszająca uroczystość odznaczenia zasłużonego robotnika w Dąbrowie

Wczoraj, w miejskim domu starców w Dąbrowie odbyła się uroczystość dekorowania dyplomem honorowym pensjonarjusza domu starców, p. Andrzeja Czechowskiego, długoletniego robotnika tow. Fitzner i Gamper. Dyplom został wydany przez ministerjum przemysłu i handlu w Warszawie.

W uroczystości wzięli udział wszyscy pensjonarjusze domu starców, prezydent miasta Dąbrowy dr. Madeyski, wiceprezydent Trzęsimiech i przedstawicielki kuratorjum pp. Berbecka i Cholewicka.

Po uprzedniem przemówieniu prezydent dr. Madeyski wręczył dyplom Czechowskiemu, który głęboko wzruszony wyrzekł te słowa: „Bóg zapłać rządowi za odznaczenie".

Ze zw. inwalidów wojennych.

Wdowy, sieroty, rodzice pozostali po poległych, oraz inwalidzi wojenni, którzy chcą podjąć starania o przyznanie im zaopatrzenia ze skarbu państwa, przewidzianego ustawą z dnia 18.3 1921 (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 195) winni we własnym interesie zgłaszać się w oddziałach związku inwalidów wojennych R. P. najpóźniej w terminie do dnia 31 grudnia 1930 r. Po dniu 31 grudnia żadne zgłaszania uwzględniane, zgodnie z ustawą z dnia 7.3. 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 23-29) nie będą.

Ogniwa związku inwalidów R. P. obejmują:

1) Koło Kielce pow. kieleckiego
2) Koło Radom pow. radomskiego
3) Koło Wierzbnik pow. iłżecki.
4) Grupa Lipsk pow. iłżecki.
5) Koło Ostrowiec pow. opatowski.
6) Koło Kozienice pow. kozienickiego
7) Koło Końskie pow. konecki.
8) Grupa Przedbórz pow. opoczyński.
9) Koło Częstochowa pow. częstochowski.
10) Koło Szczekociny pow. włoszczowski.
11) Grupa Włoszczowa pow. włoszczowski.
12) Koło Zawiercie pow. zawiercki.
13) Grupa Myszków pow. zawiercki.
14) Koło Sosnowiec pow. będziński.
15) Grupa Skała p. Ojcowem pow. olkuski.
16) Koło Olkusz pow. olkuski
17) Koło Miechów pow. miechowski.
18) Grupa Pińczów pow. pińczowski.
19) Grupa Opatowiec pow. pińczowski.
20) Koło Jędrzejów pow. jędrzejowski.
21) Koło Busko pow. stopnickiego.
22) Koło Sandomierz pow. sandomierski.

Szkolnictwo polskie zagranicą.

Jak wynika z opracowanych ostatnio danych, dotyczących szkolnictwa polskiego zagranicą, w Stanach Zjednoczonych zorganizowanych jest 600 szkół polskich, kształcących 300.000 dzieci polskich, których w wieku szkolnym jest jednak około 590.000; oprócz szkół powszechnych istnieją w Stanach Zjednoczonych szkoły średnie W. Brazylji 280.000 wychodźctwo polskie posiada 191 szkół, w których wykłada 239 nauczycieli, uczęszcza zaś do nich 8.675 dzieci Nauka w tych szkołach odbywa się po polsku i po portugalsku.

W Jugosławji poziom oświaty polskiej jest niewystarczający; istnieje tam zaledwie jedna szkółka przy fabryce w Oroslawiu, pozatem kursy języka polskiego w innej miejscowości. Na Węgrzech wprowadzone są 4 polskie szkółki popołudniowe, do których uczęszcza 200 dzieci. W Austrji istnieją 3 kursy języka, historji i geografji polskiej dla 72 dzieci. We Francji ilość dzieci szkolnych w wieku szkolnym wynosi 30.547, z czego zaledwie 18.903 pobierać naukę w języku ojczystym. Ilość oddziałów wynosi 584, ilość nauczycieli polskich 145, z czego 80 delegowanych jest przez ministerjum W. R. i O. P.

Nagła śmierć fałszywego świadka.

Przed sędzią Wileżkowskim w Międzyrzeczu (woj. wołyńskie) zeznawał jako świadek niejaki Badowski. Sprawa była wymierzona przeciw pewnemu osobnikowi, którego niejaka Lida Geler pozwała o wypłacenie jej alimentów.

Ale Badowski wystawił dziewczynie jaknajgorsze świadectwo co do jej moralnego prowadzenia się i skutkiem tego powództwo oddalone zostało przez sąd.

Ojciec Lidy udał się na drugi dzień do mieszkania Badowskiego i zapytał:

„Jak pan mógł jako chrześćjanin zeznawać pod przysięgą rzeczy fałszywe? Jak pan mógł tak oczerniać moją córkę?"

Na to Badowski powstał uderzył pięścią w stół i nagle w tymże momencie padł martwy. Ludność widzi w tym fakcie karę Bożą za fałszywą przysięgę.

(ol) Ze straży. W dniu 13 b. m., w sali radzieckiej m. Olkusza, odbyło się zebranie zarządu straży miejskiej z udziałem burmistrza p. Starkiewicza.

Na zebraniu tem postanowiono spinalnię strażacką z targowiska bydlęcego przenieść na plac miasta Olkusza przy ulicy Górniczej (obok szkoły powszechnej żeńskiej), jedną salę w szkole powszechnej żeńskiej przy ul. Mickiewicza przeznaczyć do wyłącznego użytku straży miejskiej na zebranie, odczyty itd., oraz w razie pożaru używać motorowej polewaczki miejskiej, na co burmistrz wyraził swoją zgodę. Obecnie straż miejska będzie miała do użytku dwie motorowki podczas pożaru.

Ostatnim punktem zebrania była uchwała obsadzenia wszystkich wolnych placów magistrackich na terenie miasta drzewami morwowemi.

(ol) **Wyjaśnienie.** P. Jadwiga Witczyńska, wyjaśnia, że w zebraniu zwolenników listy Nr. 4, które odbyło się 12 bm. udziału nie brała.

OFIARA

PP. Chorzelscy Sosnowiec, składają w administracji „Expresu Zagłębia" zł. 10.— na łódź podwodną „Odpowiedź Treviranusowi.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 15. 11.

Warszawa — Dol. 8.92 i pół
Nowy Jork 8.915
Londyn 43.33
Paryż 35.04 i pół
Praga 26.45
Belgja 124.42
Szwajcarja 172.91
Berlin 212.58
Dol. War. pr. obrt. 8.93 i pół
5-cio proc. Poż. Dolarowa zł. 54.75
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 48.50
8-ch proc. Poż. Budowlana zł. 50.00
4-ro proc. Poż. Inwest. zł. 99.75
4-ro i pół Ziemskie Kredyt. zł. 52.25

Tendencja słabsza.

AKCJE.

Warszawa, 15. 11.

Bank Handlowy 105.00
Bank Polski 159.50
Cukier 34.00
Węgiel 36.00
Nobel bez kuponu za 1929 roku
Norblin 36.00 — 35.50
Modrzejów 9.00
Starachowice bez kuponu za 1929 rok

Tendencja niejednolita.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Poznań, 15. 11.

Notowania Poznańskiej giełdy zbożowej w dniu dzisiejszym są bez zmiany.

Usposobienie spokojne.

SEZON ZIMOWY W TRUSKAWCU.

Znakomite wyniki dotychczasowych sezonów zimowych w tem uroczem uzdrowisku podkarpackiem dały asumpt zarządowi zdroju do poczynienia przed nadchodzącym sezonem zimowym — który trwać będzie jak zwykle od 1 grudnia do 1 marca — szeregu ulepszeń. Łazienki główne zostały rozbudowane dla celów sezonu zimowego w ten sposób, iż czynnych będzie w roku bieżącym 50 kabin — przy każdej osobna leżalnia — centralnie ogrzanych — należycie wentylowanych i dających temsamem pełną gwarancję skuteczności kuracji. Pijalnia wód mineralnych ze słynną „Naftusia“ na czele w osobnym budynku, również centralnie ogrzanym — ułatwia niezmiernie — ze względu na swoje bliskie położenie przy łazienkach — jeden z koniecznych punktów kuracji, jakim jest picie życiodajnych zdrojów truskawieckich. Szereg zapowiedzianych interesujących imprez sportowych, jako to raidów automobilowych, popisów horeograficznych na torze łyżwiarskim — zawodów narciarskich etc., a także możność udziału w pięknych polowaniach gremjalnych, urządzanych przez zarząd, zapewnia kuracjuszom przyjemny pobyt. Znakomita restauracja zakładowa, klub towarzyski, dancingi, kino, imprezy teatralne, koncerty dopełnią całości. Zarząd uzdrowiska dołożył wszelkich starań w kierunku utrzymania bezpośredniej komunikacji ze wszystkiemi ośrodkami Polski. Biorąc pod uwagę dzisiejsze ciężkie stosunki gospodarcze dyrekcja zdroju przeprowadziła również możliwą redukcję cen, by temsamem dać możność taniego pobytu w Truskawcu.

Pojedynek nowożytnych rycerzy na stalowych rumakach.

Niezwykła rozprawa honorowa w Paryżu.

Wiedzeni nowożytnym rycerskim popędem dwaj bogaci automobiliści paryscy postanowili odpowiednio rozegrać sprawę honorową jaka pomiędzy nimi powstała.

A ponieważ w wiekach średnich w bardzo uroczystych chwilach i w bardzo ważnych pojedynkach, dwaj rycerze walczyli konno, więc paryscy automobiliści do podobnej okazji wsiedli

na swoje maszyny.

Pojedynek odbył się o świcie, na jednym z placów w Lasku Bulońskim. Przeciwnikami byli: z jednej strony pewien złoty młodzieniec, a z drugiej jeden z literatów paryskich, znany, nie tyle z powodzenia swych książek, co z obfitości posiadanych pieniędzy.

Wszystko zresztą odbyło się według znanych reguł. Na placu zjawili się przeciwnicy, czterej sekundanci i dwaj lekarze. Kiedy usiłowania pogodzenia zwaśnionych spotkały się z odmową, pojedynkujący się dosiedli stalowych rumaków i na dan[illegible]k chorągiewką, ruszyli całym

naprzeciw siebie.

Gdy automobile się skrzyżowały każdy z przeciwników zatrzymał lewą rękę na kierownicy,a z prawej oddał kilka strzałów rewolwerowych w kierunku pomykającego w przeciwną stronę przeciwnika. Każdemu z nich udało się umieścić kilka kul w automobilu drugiego i obaj rozjechali się z szaloną szybkością, nie odniósłszy żadnej rany.

Ale to było dopiero pierwsze spotkanie. Automobile zawróciły, obaj dżentelmeni nabili ponownie pistolety i jeszcze raz powiała w powietrzu

chorągiewka.

Znowu więc drzewa Lasku Bulońskiego odbiły echo turkotania automobili i strzałów rewolwerowych, z tą jednakże różnicą, że tym razem nawet żaden z samochodów nie ucierpiał od strzałów.

Sekundanci uznali, że obaj pojedynkujący się uczynili zadość wymaganiom honoru i kazali im podać sobie ręce, co też przeciwnicy chętnie uczynili.

HRABIA MONTE CHRISTO.

464

Bankier jednak zacisnął zęby i trwał w bezruchu. Minęło tak pół godziny, godzina może nawet... męczarnie były zbyt wielkie, jednak więc się zerwał z łoża i głośno zawołał:

— Zgoda! Zapłacę!

Lecz Peppino udał, że nie słyszy Wtedy Danglars pokornie do drzwi zastukał.

Peppino otworzył drzwi.

— Do wszystkich djabłów! — zawołał Danglars — chcę jeść!

— A co pan hrabia rozkaże?

— Kawałek chleba suchego, jeżeli w jaskiniach kurczęta tak bardzo są drogie.

— Chleba?... Owszem może być i chleb.

— Pół kilograma chleba dla hrabiego! — zawołał następnie głośno, w stronę korytarza głowę zwracając.

Lecz wtedy bandyta nie tak prędko zjawił się z chlebem, jak to miało miejsce, gdy podawał pulardę. Nawet w jaskiniach garsonom jest znana zasada: „według stawu grobla“.

Zjawił się po upływie dobrych pięciu minut dopiero.

— Ileż mam zapłacić za to? — zapytał ostrożny Danglars.

O, drobnostkę, o której nie warto mówić nawet. Dwadzieścia pięć luidorów zaledwie.

— Co?!... pięćset franków za kawałek chleba? Powiedźcie odrazu, iż waszem pragnieniem jest, bym z głodu umarł.

— Broń Boże, panie hrabio. To pan hrabia raczej śmiercią zginąć pragnie samobójczą, domagając się, byśmy żywili go za darmo i nie chcąc płacić uczciwie za podawane sobie pożywienie.

Danglars rzucił dwadzieścia pięć luidorów na stół, bez jednego słowa więcej i łapczywie porwał za chleb.

Nazajutrz zażądał znów chleba i małej buteleczki wina, gdyż pić mu się chciało okropnie, za co zapłacić mu przyszło 75 luidorów.

Ze stu luidorów, wziętych na podróż do Wenecji, nie pozostało grosza.

Na trzeci dzień miał już dosyć chleba, więc zażądał jakiejś mięsnej potrawy.

— Służyć będę natychmiast, panie hrabio, mamy właśnie dziś doskonałe „riaroli all pollo“, lecz to kosztować będzie tyle, co kurcze: sto tysięcy franków.

— Ależ wy jesteście krwiożercze zwierzęta chyba, nie ludzie — zawołał Danglars głosem rozpaczy — skąd mieć bym miał tyle pieniędzy przy sobie, bym wam podobne ceny mógł płacić?

— Masz pan w kieszeni pięć miljonów i pięćdziesiąt tysięcy franków.

Danglars zadrżał. Zasłona spadła mu z oczu. Bandyci wiedzieli wszystko, był w ich rękach igraszką. Ocenił w lot położenie i poznał iż jest bezsilny.

— Wiemy, — ciągnął dalej, obojętnym tonem Peppino — iż pan hrabia ma kredyt otwarty na dom Thomsona i Frencha do wysokości 5.050.000 franków. Proszę więc wydać czek na sumę stu tysięcy, a pularda zjawi się natchmiast.

Danglars zwiesił głowę, potem machnął ręką i rzekł:

— Każ podać... Proszę dodać do tego jeszcze tuzin ostryg, omlet i flaszkę najlepszego, jakie tylko macie w piwnicy wina.

Potem wypisał czek na sumę 275.000 franków i z rezygnacją czekać zaczął na obstalowane śniadanie.

ROZDZIAŁ VII.

Przebaczenie.

Danglars nie uległ jednak w zupełności, jeszcze miał nadzieję, że może mu się uda jednak ocalić coś z pogromu.

Nazajutrz więc wyraził żądanie, iż chce się z samym zobaczyć wodzem.

Po chwili Luigi Wampa stanął przed swym więźniem.

— Jestem na twe wezwanie — powiedział — i proszę, byś zechciał wyrazić swe życzenia, łaskawy panie.

— Jakiego żądasz odemnie okupu?

— Ależ 4.775000 franków, jakie ci, panie, pozostały, rzecz prosta.

Danglars doznał wtedy niewypowiedzianie bolesnego ucisku serca.

— Chcesz mi zabrać wszystko, co mi pozostało z olbrzymiej fortuny! A więc pozbaw mnie raczej życia.

— Nie wolno mi przelać krwi pana.

— Któż wam tego zabronił?

— Ten, którego rozkazów słuchamy.

— A więc podlegacie komuś?

— Tak jest. Mamy swego naczelnika.

c. d. n.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza. Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

PIERWSZA w Zagłębiu Dąbr. koncesjonowana

szkoła nauki pisania i liczenia na maszynach, oraz stenografji rozpoczęła kurs

Najnowsze systemy maszyn. Zapisy w

Biurze „Windykator"

w Sosnowcu, ul. 1-go Maja 14 (nowy dom). Warunki bardzo przystępne.

KONCESJONOWANE kursy kroju, szycia i robót ręcznych Stypułkowskiej w Sosnowcu, przy ul. Teatralnej 3, przyjmują zapisy na nowy kurs. Wyucza się kroju z paryskich modeli. Po ukończeniu świadectwa z prawami. Dla pracujących wieczorowy kurs. Opłata na raty. Przyjezdnym zwraca się koszta podróży.

KOREPETYTOR pomaga uczniom, pojedyńczo, grupowo, ze szkół powszechnych, handlowych, gimnazjów, przysposabia do wszystkich egzaminów. Opłata minimalna. Zgłoszenia „Expres" Dąbrowa pod „Nauka".

KURSY kroju i szycia przyjmują do nauki, po ukończeniu daje się świadectwa. Dla przyjezdnych mieszkania. Zapisy codziennie w Kazimierzu obok Strzemieszyc, dom p. Trzaski. „Marja" mistrzyni cechowa.

ZAPISY Kandydatów na

KURSY

pisania i liczenia na maszynach, oraz na wieczorowy półroczny Kurs

BUCHALTERYJNY

rozpoczynający się 2 grudnia rb., przyjmuje codziennie Sekretarjat Kursów Handlowych M. Kołaczkowskiego. Będzin, Sączewska 25. Zniżki na przejazd tramwajami.

Kończąc korespondencyjnie

Pięciomiesięczne Współczesne Wykłady

buchalteryjne

bilansisty Palliera, zostajesz dyplomowanym buchalterem. Żądać prospektów: Dąbrowa Górnicza, Sienkiewicza 10.

Kupno i sprzedaż.

GRUSZE, jabłonie, śliwy, wiśnie, agresty, porzeczki poleca Kaszycki. Zawiercie, Senatorska.

PIEC wapienny Józefa Palusińskiego Sosnowiec - Środula, poleca wapno znanej dobroci w kawałkach i gaszone z natychmiastowa dostawą.

FOTOGRAFJE do dowodów kolejowych i osobistych, wykonywa na poczekaniu. L. Zalega Sosnowiec, 3-go Maja 15.

STARE żelazo (szmelc) kupuje i płaci najwyższe ceny firma H. PFEFFER w Będzinie, Małachowskiego 33, oraz poleca: Szyny budowlane i wąskotorowe, drut kolczasty, rury gazowe i kotłowe, używane żelazo okrągłe, płaskie i katowe, oraz blachy.

W ZAKŁADZIE stolarskim Banaśko, przy ulicy Orlej 16, są do sprzedania meble na dogodnych warunkach: pokoje stołowe, sypialnie, saloniki, gabinety, otomany, kozetki i inne urządzenia.

Miód

naturalny kresowy blaszanka 5 kg .19.50

Grzyby

dobre prawe od 10 zł. za kg. tylko w sklepie Koziołkowa i Jędryczka Sosnowiec. 3-go Maja 21.

SKLEP kolonjalno - spożywczy z towarem i urządzeniem, sprzedam tanio w centrum Sosnowca. Wiadomość w administracji „Expresu".

Z POWODU wyjazdu odstąpię piekarnię na bardzo dogodnych warunkach. Dąbrowa, Narutowicza. Berger.

DO sprzedania dom 2 piętrowy 30 ubikacji. Niwka, ul. 1-go Maja 56. N. Igra.

FORTEPIAN krótki dobry 700 zł., pianino dobre 1500 zł. Fortepian koncertowy okazyjnie do sprzedania. Będzin, Małachowskiego 9. Kagan.

DO sprzedania bieliźniarka, stół rozsuwany, szafeczki nocne i łóżka dębowe masywne. Nowy - Będzin — Sosnowiec, Chemiczna 14.

OKAZYJNIE do sprzedania harmonja warszawska 10 basów, gramofon nowy i dwa rowery. Będzin - Ksawera, Paryska 7. Dobrowolski.

SPRZEDAM szafę nową. Koperski. Pogoń. Majowa 18, wejście z Wielkiej.

OKAZYJNIE otomanę nową tanio sprzedam. Sosnowiec. I Maja 14.

SPRZEDAM maszynę do pisania Remington. Daleka 4a, II piętro.

NIE PRZEPŁACAJCIE !!!

Zegarek kryty „ANKIER" ze złota amerykańskiego z trzema kopertami tylko za zł. 11.— zam. zł. 60.— nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. Wysyłamy na listowne zamówienie zegarek praktyczny, modny, ochraniający od kurzu, jak i od rozbicia się szkła, płaski wyregulowany do minuty „Ankier" z gwarancją 15-letnią, 2 sztuki zł. 21.50. Lepszego gatunku 14, 16, 18, 24, 30, 35 zł.—. Te same odkryte 6, 8, 13.50, 18, 22, 33, 45. Zegarek męski lub damski na rękę 11, 13, 15, 16, 23 zł. Budziki stołowe 10, 12, 14. Dewizki z amer. złota 1.50, 2, 3.50, 5, 8. — Za koszta przesyłki płaci kupujący. Reklamowy zegarek niklowy zł. 5.—, 6, 7.10. Adresować: Do znanej firmy: „KOMERCJA" Warszawa, ul. Dzielna 45 Oddział 13. — Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

DO sprzedania nowy dom, 2 ubikacje wolne, cena 3.800 złotych, na kolonji Dziewiąty. Wiadomość u właściciela w Dąbrowie, Wiejska 22, Kępa.

HARMONJA stoliczkowa do sprzedania. Będzin - Ksawera, Traktowa Nr. 9, Lewicki Wincenty.

SPRZEDAM tanio lustro, wanienkę i konia drewnianego. Wiadomość: Dąbrowa, 3-go Maja 21, Zawada Stefan.

NOWA budka z urządzeniem do sprzedania. Sosnowiec, Ludwika 4.

WYPRZEDAŻ kanarków, oraz potrzebny agent z kaucją Sosnowiec, Rysia 1. 2 panienki poszukują pracy, jedna znająca wszelką pracę w pończoszarni przy trykotach i umiejąca szyć, druga chce się nauczyć na maszynach pończoszniczych. Zgłoszenia do administracji pod „Samodzielne".

SZAMOTOWA cegła ogniotrwała do najwyższych temperatur, glinka ogniotrwała, zaprawa szamotowa, sprzedaż po cenach fabrycznych. Ch. Fiszel, Piłsudskiego 40, sklep żelazny.

SPRZEDAM plac 30 prętów w Dańdówce. Wiadomość Sosnowiec, Małachowskiego, skład drzewa Sapera u Nowaka.

SPRZEDAM plac 50 prętów front winklowy przy ulicy Legjonów w Dąbrowie. Wiadomość: Dąbrowa, Dąbrowskiego 4. Pajkert.

OBECNIE duży wybór gotowych pasów do elegancji i lecznicze. Nowości w pasach pryncesowych „Rozalja" Sosnowiec, Dęblińska 11.

OKAZYJNIE sprzedam rower męski prawie nowy. Sosnowiec, Orla 16, parter.

GRUSZE, jabłonie, śliwy, wiśnie, agresty, porzeczki poleca Kaszycki, Zawiercie, Senatorska.

Z POWODU wyjazdu do sprzedania zakład fryzjerski. Dąbrowa Górnicza, kop. „Flora". Wiadomość u Jachimowicza.

SPRZEDAM okazyjnie harmonję stoliczkową w dobrym stanie. Wieś Porąbka k/Kazimierza dom Pięty. Jan Rybak.

KAFLE sprzedaje tanio Zajdman. Będzin, ul. Kołłątaja 46, róg Sączewskiego.

KAFLE wyborowe, dykty, żelazo sztabowe, tegry i wapno gaszone sprzedaje Ch. Fiszel, Piłsudskiego 40.

SPRZEDAM fortepian. Dąbrowa Górnicza 3. Czapla.

SPRZEDAM tanio maszynę do szycia i haftu. Klimontów, Główna Szlęk Andrzej.

SKLEP do sprzedania w śródmieściu nadający się na każdą branżę, niedrogo. Wiadomość w „Expresie" Sosnowiec.

SKLEP kolonjalno spożywszy z całym urządzeniem, towarem i wygodnem mieszkaniem sprzedam tanio w ruchliwym punkcie Sosnowca. Wiadomość w administracji.

Maszyny

do szycia bębenkową i gabinetową z pięciu szufladami Singera i mało używaną za 200 złotych sprzedam na dogodnych warunkach. Haftu nauczę. Sosnowiec, Narutowicza 20 w Targu Sieleckim, Harlak.

POSADY i PRACE.

Tylko

po ukończeniu Kursów Froma w Sosnowcu, Warszawska 22 możesz zostać zdolnym szoferem - mechanikiem przez planowe teoretyczno praktyczne wyszkolenie i tem samem zapewnić sobie rentowną posadę.

ODSTĄPIĘ posadę szofera za małem wynagrodzeniem. Oferty składać do administracji pod „Posada", na odpowiedź załączyć znaczki.

CZELADNIK fryzjerski poszukuje posady. Zgłoszenia natychmiast, Działoszyce, Piłsudskiego 81, zakład fryzjerski.

ODLEWNIA Stali i Wyrobów lano - kutych „Wulkan", Częstochowa, ulica Tartakowa Nr. 11/15, poszukuje wykwalifikowanych Fornierów do odlewów lano - kutych Pożądani młodzi ludzie do lat 30.

ZŁOTYCH 150 jednorazowo lub do 600 miesięcznie, zarobić może każdy zamieszkujący nawet na głuchej prowincji, poza godzinami swej pracy, spełniając jednocześnie szlachetny czyn obywatelski. Bliższych informacyj udziela piśmiennie lub osobiście „Kultura Zawodowa", Warszawa, ul. Hoża 54.

UWAGA! KANDYDACI NA SZOFERÓW MECHANIKÓW. Chcąc być zdolnym szoferem trzeba się wyszkolić, tam gdzie są warsztaty, które przed zapisaniem się można obejrzeć. Jazda na samochodach kilku typów z różnemi przekładniami. Po ukończeniu takiej nauki, może słuchacz mieć pojęcie o szoferstwie i być zdolnym. Wiedzę tę zdobędzie na kursach St. Konopki. Sosnowiec Swobodna 7. Zapisy na nowy kurs codziennie.

POTRZEBNA zdolna ekspedjentka, ze świadectwami i kasa „Rational". Zgłaszać się od 12 do 1-szej Narutowicza 19.

Matrymonjalne.

WDOWIEC lat 33 pozna pannę od 25 do 30 lat w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia piśmienne z fotografjami do „Expresu" Sosnowiec pod „Wdowiec".

LOKALE.

MIESZKANIE pojedyńcze do wynajęcia. Wiadomość: 1-go Maja 17, Sosnowiec, Herej.

OD 15 listopada 1930 r. sala „Corso" w Będzinie przy ul. Małachowskiego nr. 13 wynajętą zostaje na przedstawienia teatralne, koncerty, rewje, bale, odczyty i t. p. Udzielam informacji oraz przyjmowanie zleceń — w zakładzie fryzjerskim P. Barenblatta w Będzinie, ul. Małachowskiego 7.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, Narutowicza 17.

ODNAJMĘ pokój umeblowany z osobnem wejściem. Sosnowiec, Staropogońska 8.

DO wynajęcia sklepik z kuchenką, z urządzeniem. Sosnowiec, Kordonowa 3.

DWA dubeltowe mieszkania z ogrodem do wynajęcia, względnie wydzierżawienia, jednemu lub dwum lokatorom. Wiadomość: Czeladź, Rynek 8, „Poradnik".

POSZUKUJE się inteligentną panią do wspólnego pokoju, także jest duży pokój z osobnem wejściem i telefonem. Wiadomość „Expres" Będzin.

2 LOKALE składające się z 4-ch pokoi i trzech pokoi, kuchni, nowocześnie urządzone, z wszelkiemi wygodami na dogodnych warunkach, w śródmieściu, zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Sosnowiec, Narutowicza 19, Piasecki.

MIESZKANIE do wynajęcia. Sosnowiec, Klimontowska 7, Kleszcz.

PRZYJMĘ 2 panów na mieszkanie albo bezdzietne małżeństwo. Sosnowiec, Daleka 19, Pardo.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia, obszerne, światło elektryczne, przy ul. Pszennej. Wiadomość, ulica Żabia 9, Pogoń.

POKOJU umeblowanego poszukuje kupiec od zaraz. Zgłoszenia proszę kierować z ceną do administracji pod N.

LOKALE przemysłowe i stajnia do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25.

POKOIK umeblowany oddam solidnemu panu. Leszno 4, m. 3. Sosnowiec.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia od zaraz. Sosnowiec, Kamienna 6, Wiadomość w sklepie.

DOMEK, pokój z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość: Aleja 3 m. 6.

ODSTĄPIĘ lub wydzierżawię 12 ubikacyj, sklep, pokój z kuchnią ewentualnie sam sklep z mieszkaniem w dobrym punkcie, cena przystępna. Sosnowiec, Feliksa Perla 31. Gebski.

POKÓJ z kuchnią i przedpokojem do odstąpienia od 1-go grudnia r. b. Wiadomość w administracji.

Zgubione dokumenty.

GARMULEWICZ Roman zgubił dowód osobisty, wydany w Będzinie, książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Częstochowa.

WYZIOŁ Malach zgubił kartę rejestracyjną, wydaną w Dąbrowie.

STANISŁAW Domagała zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

ZAGUBIONO prawo jazdy na nazwisko Witold Resler na linji Sosnowiec—Zawiercie z rozkładem jazdy, wydane przez woj. kieleckie. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Wiadomość w administracji.

ZYLBERBERG Sara Estera zgubiła dowód osobisty wydany przez magistrat m. Sosnowca.

LIPA Openhajm, Będzin, ul. Kołłątaja 6, zgubił 13 listopada 1930 roku weksel na zł. 50.— z wystawienia P. M. Lajtenberga, na zlecenie I. Asta i przez tegoż żyrowanego, płatny 12 listopada 1930 r.

ZIMNY Bolesław zgubił książkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

MEREŻ Józef zgubił książeczkę kasy chorych i kartę rzemieślniczą.

ZGUBIONO 2 kwity na 12 korcy węgla wydane przez kop. Wiktor na imię Olkuski Konstanty i Mroczek Franciszek. Znalazcę uprasza się o zwrot. Pogoń, Mazowiecka 4. Gorgoniówna.

RÓŻNE.

GRAFOLOG hiromanta (Balsamo) określa życie, los człowieka. Dąbrowa, Limanowskiego 4.

DO Szanownych Pań miasta Będzina i okolic Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Szanowne Panie iż dnia 10 listopada br. zaangażowałem pierwszorzędną siłę fryzjerską specjalność: farbowanie włosów, brwi, rzes na stałe, ondulacja żelazkowa, wodna i fryzury balowe.

Polecając się łaskawym względom Szanownych Pań pozostaje z poważaniem J. Sekunda, Będzin ul. Małachowskiego 1 Zakład fryzjerski dla Pań i Panów.

Śniegowce

zeluje, Kamasze z gumowemi podeszwami, oraz sprzedaje Dziecinne obuwie, własnego wyrobu gwarantowane. Sosnowiec, Czysta 9. Kowalski.

DO sprzedania nowy dom. 2 ubikacje wolne, cena 3 tysiące osiemset złotych, na Kolonji Dziewiątej. Wiadomość u właściciela w Dąbrowie ul. Wiejska 22. Kępa.

BEZPŁATNIE udziela wszelkich porad

Biuro pisania próśb,

które znajduje się w Dąbrowie za magistratem (biały domek).

BIURO PRAWNE POMOC pisze podania, prośby, skargi, załatwia sprawy majątkowe, spory małżeńskie, emerytalne i t. p. Porady bezpłatnie w Dąbrowie Górniczej, Krótka 3. Uwaga: Prowadzi dwumiesięczne kursy koncesjonowane, nauki pisania na maszynach różnych systemów oraz stenografji. Za kurs pobiera zł. 30 ratami. Praktyka bezpłatna, po ukończeniu świadectwa.

ZA wszelkie długi ciążące na małżeństwie Otylji i Szczepana Prajerów, nie odpowiadam. Michalina Zielińska, Zpod Łośni.

WOBEC nie rozsprzedania losów na futro przed ciągnieniem I klasy Loterji Państwowej, futro rozlosowane będzie ostatecznie w II klasie Lot. Państw. Matwiejew.

NIEPRAWDĄ jest to, co napisał „Kurjer Zachodni" 14 listopada, jakobym zaczepiał na ulicy w Zawierciu przechodni. Zakwestjonowaną broń posiadałem z wiedzą władz. Ireneusz Jezierski.

PODZIĘKOWANIE f-mie Bień Sosnowiec, Piłsudskiego 102 za dobre wykonanie garnituru według najnowszej mody. Z poważaniem Jan Kozbiał, pracownik wydziału mechanicznego P. K. P.

EGZYSTUJE od 1921 roku wytwórnia garderoby damskiej, męskiej f-ma Bień Sosnowiec, Piłsudskiego 102. Wykonywa wykwintne ubiory z własnych i powierzonych materjałów, według ostatniej nowości mody po cenach o 25 proc. niższych, na dogodnych warunkach.

POTRZEBNY wspólnik do auta ciężarowego. Sosnowiec, Robotnicza 25.

ZGUBIONO browning za Nr. 29044 kaliber 6.35, 6-cio wystrzałowy, wydany na imię Władysława Chodurskiego zamieszkałego we wsi Lelusin, gminy Sobków, powiatu Jędrzejowskiego przez starostwo Jędrzejowskie.

UWAGA WŁAŚCICIELE SAMOCHODÓW. W dniu 21 i 22 listopada przyjeżdża komisja wojewódzka celem prolongacyj rejestracji na rok 1931 i egzaminów kierowców. Zainteresowani zgłoszą się do kancelarji kursów kierowców Stan. Konopki w Sosnowcu, Swobodna 7.

Truskawiec

Sezon zimowy. Jak zwykle od 1 grudnia do 1 marca. Informacji żądać — mieszkanie zamawiać tylko przez Zarząd zdrojowy.

PROSZKI

OD BOLU GŁOWY

dla dorosłych

w TABLETKACH

magistra A. BUKOWSKIEGO

szybko wywierają swoje działanie. Usuwając uporczywy ból głowy.

Opakowanie w małych dogodnych pudełkach po dwadzieścia tabletek.

Cena Zł. 1.30.

— Żądać w aptekach. —

Wydawca: Helena Monsiorska

Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1 tel. 4-94